

Doktorun çeşitli alanlarda almış olduğu uzmanlık eğitimleri ile ilgili olarak icra edeceği serbest meslek faaliyetleri (danışmanlık, eğitim vb.) için POS cihazı kullanıp kullanmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[65-2013/779]-2303
Tarih	29.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[65-2013/779]-2303

29/09/2014

Konu : Doktorun çeşitli alanlarda almış olduğu uzmanlık eğitimleri ile ilgili olarak icra edeceği serbest meslek faaliyetleri (danışmanlık, eğitim vb.) için POS cihazı kullanıp kullanmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, tıp doktoru olarak göğüs cerrahisi ihtisası yapmış olduğunuzu, aynı zamanda iş sağlığı ve güvenliği alanında da yüksek lisans eğitiminiz nedeniyle çeşitli alanlarda uzmanlığınızın bulunduğunu, asıl faaliyetinizin iş yeri hekimliği olduğunu belirterek, söz konusu uzmanlık eğitimleriyle ilgili olarak icra etmekte olduğunuz serbest meslek faaliyetleri (danışmanlık, eğitim vb.) için POS cihazı kullanımının gerekli olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61' inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

Aynı Kanun'un 65' inci maddesinde ise "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükümlerine yer verilmiştir.

Ücret ve serbest meslek kazancı emeğe dayanan gelir unsurları olup, emeğin ücret olarak değerlendirilmesinde belli bir işyerine bağlılık, işverene tabilik ve sözleşme yapılması şartları aranmaktadır. Emeğin serbest meslek olarak değerlendirilmesinde ise şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması, faaliyetin devamlı olması ve belli bir işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması şartları aranmaktadır.

Buna göre, ticari bir organizasyon ve sermaye unsuru hakim olmaksızın şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanarak kendi nam ve hesabınıza yapılan faaliyetlerden (danışmanlık, eğitim vb.) elde edilen kazancın Gelir Vergisi Kanununun serbest meslek kazancına ilişkin hükümleri çerçevesinde vergilendirilmesi gerekmektedir. Öte yandan, söz konusu faaliyetlerin bir işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak yapılması halinde ise elde edilen kazancın ücret hükümlerine göre vergilendirileceği tabiidir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236' ncı maddesinde; "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir. " hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 379 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlere (dış hekimleri ile veteriner hekimler dahil) 01.06.2008 tarihinden geçerli olmak üzere işyerlerinde kredi kartı okuyucularından (POS-Point of Sale) bulundurma ve kredi kartı ile yapılan ödemelerde bu cihazları kullanma zorunluluğu getirilmiş ve bu cihazlarla düzenlenecek POS fişlerinin Vergi Usul Kanunu uyarınca

düzenlenmiş "serbest meslek makbuzu" olarak kabul edileceği açıklanmış olup, 382 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de söz konusu uygulamanın başlangıç tarihi 01.09.2008 olarak değiştirilmiştir.

Bu uygulama ile, serbest meslek faaliyeti icra eden hekimlere (diş hekimleri ve veteriner hekimler dahil) bedelini kredi kartı kullanmak suretiyle tahsil ettikleri hizmetler için bu cihazları kullanma ve işyerlerinde bulundurma zorunluluğu getirilmektedir. Bedelini kredi kartı kullanmaksızın (nakit, çek, havale vb. olarak) tahsil ettikleri hizmetler için ise Vergi Usul Kanununa göre serbest meslek makbuzu düzenlemeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan, 40 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile 221 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde ücret - serbest meslek kazancı ayrımının önemi ve vergilendirmesine ilişkin kriterler ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Buna göre, sağlık kuruluşlarında çalışan hekimlerin, elde ettikleri gelirin niteliği belirlenirken; hekimlerin işe başlama bildirimi, bildirim üzerine düzenlenen yoklama fişi, varsa kira sözleşmesi, özel hastane işleten gerçek veya tüzel kişilerle hekim arasında düzenlenen sözleşmeler dikkate alınarak;

- Hekimlerin, günlük çalışma saatlerinin bir kısmında çalışmak üzere kiraladıkları (sağlık kuruluşlarının odaları dahil) bu işyerlerinde kendi nam ve hesabına serbest meslek faaliyetinde bulunması, mesleki faaliyetine ilişkin tahsilatları için hizmet verdiği hastalara serbest meslek makbuzu vermeleri kaydıyla elde ettikleri gelirin serbest meslek kazancı,

- İşveren ile hekim arasında hizmet sözleşmesi düzenlenmesi, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak onun emir ve talimatları dahilinde çalışılması halinde ise elde edilen gelirin ücret, olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- Yalnızca çalıştığınız kurumda işyeri hekimi olarak hizmet vermeniz halinde elde edilen gelir ücret olarak değerlendirileceğinden, kendinize ait muayenehanede serbest meslek faaliyetinde bulunmamak şartıyla, bu işyerinde POS cihazı bulundurma ve kullanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

- Şahsınıza ait muayenehanede hasta kabul ve muayene etmeniz durumunda ise, bu iş yerinde POS cihazı bulundurma ve kullanma zorunluluğunun bulunacağı tabiidir.

- Diğer taraftan, mesleki faaliyetlerinizin icrasını şahsi sorumluluğunuz altında, kendi nam ve hesabınıza yapmadığınıza dair karine teşkil edecek hükümler bulunmaması ve fiiliyatta da bu durumun korunması halinde tarafınıza yapılan ödemeler serbest meslek kazancı olarak değerlendirileceğinden verdiğiniz hizmet karşılığında serbest meslek makbuzu düzenlemeniz gerekmekte olup, sadece hekimlik dışı faaliyetler nedeniyle serbest meslek kazancının olduğu işyerinde POS cihazı bulundurma ve kullanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026